

INFEKČNÍ ŽLOUTENKA – VIROVÁ HEPATITIDA A.

Infekční žloutenka - virová hepatitida „A“ je virová infekce jater. Nemoc postihuje nejvíce děti a mladé lidi, onemocnění může propuknout v jakémkoliv věku. Virus neustále cirkuluje v populaci. Onemocnění se vyskytuje na celém světě i v průmyslově vyspělých zemích a riziko je vyšší v zemích s nižším hygienickým standardem.

Žloutenka A se projevuje nevolností, nechutenstvím, únavou, zvracením, pobolíváním pod pravým žeberním obloukem, bolestmi zad a břicha. Děti mívají horečku a častěji zvrací. Projevem onemocnění je, kromě zežloutnutí, tmavá moč (až jako černé pivo), zatímco stolice je světlá až šedobílá. Zdrojem nákazy jsou lidé v inkubační době a nemocný člověk s viditelným nebo skrytým onemocněním. Onemocnění se šíří nejvíce tzv. fekálně-orální cestou, znečištěnými rukama, kontaminovanou vodou zeleninou a potravinami. Vstupní branou je zažívací trakt, virus se následně vylučuje stolicí.

Virus je značně odolný na vnější vlivy, vylučuje se stolicí už 2 týdny před vznikem příznaků a ještě asi týden (až 2 týdny) po skončení, nemocný je nejvíce nakažlivý před koncem inkubace (tj. před vznikem zjevných projevů onemocnění). Inkubační doba je 15–30 dnů (15–50 dnů), pak nastupují příznaky onemocnění obvykle ve dvou stádiích.

Z hlediska cestování jsou ohroženi především cestovatelé konzumující potraviny studené kuchyně, upravované na ulici, nebo při pití nebalené vody, anebo cestovatelé žijící v úzkém styku s místním obyvatelstvem v rozvojových zemích. Rizikové potraviny jsou saláty ze syrové zeleniny, neloupané ovoce, nedostatečně tepelně upravení mořští živočichové, maso - zvláště kuřecí, importovaná onemocnění mohou být zdrojem nákazy dalších osob.

Onemocnění žloutenkou se v první fázi projevuje chřipkovými příznaky jako je zvýšená teplota, nevolnost, bolest hlavy a břicha, celková slabost. Mohou se vyskytnout kloubní, kožní a nervové projevy. V další fázi nemoci dojde ke zhoršení potíží, kdy má pacient žluté zbarvení kůže a očí a někdy svědění kůže. Příznaky v některých případech nemusí být přítomny a nemocného přivádí k lékaři až žluté zbarvení kůže a bělma očí. U 10 % pacientů může dojít ke komplikovanému průběhu onemocnění. Následná rekonvalescence může trvat i několik měsíců. Existují i bezpříznakové formy infekce, kdy se nemocný pohybuje v populaci a nepozorovaně přenáší virus na další osoby.

Preventivní opatření zahrnují zvyšování osobní hygieny, zdravotní výchovu o dodržování hygienických zásad. Důraz musí být kladem na konzumaci nezávadné pitné vody a potravin. Nezastupitelnou preventivní roli hraje očkování, které je doporučeno nejen při cestování, ale i pro tuzemsko.

Očkování proti hepatitidě typu A dvěma dávkami je bezpečné, ověřené a přináší obecně dlouhodobou, minimálně 25letou ochranu. Možným občasným nežádoucím účinkem je mírná bolestivost ramene v okolí vpichu, která spontánně odezní.

Zdroj: Sheila Sherlocková, James Dooley: Nemoci jater a žlučových cest

ISBN 80-86703-00-2